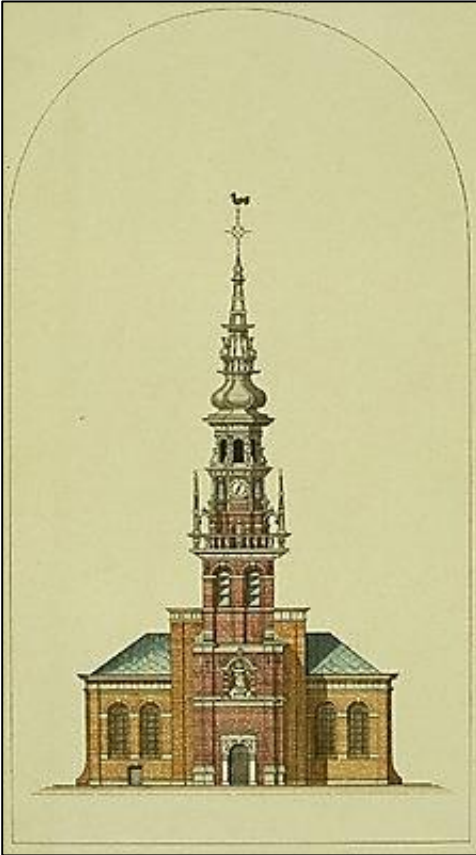

Nieuwe Kerksplein 36

Wapen van Haarlem

In het hartje van de Haarlemse wijk De Vijfhoek staat de Nieuwe Kerk. De toren van deze kerk was onderdeel van de St. Annakerk die eerst op deze plaats heeft gestaan. In 1645 werd de St. Annakerk gesloopt maar de toren bleef staan. In 1649 werd tegen deze kerktoren een nieuwe kerk gebouwd naar het ontwerp van Jacob van Kampen, de huidige Nieuwe Kerk.

De toren was bij de bouw van de Nieuwe kerk nog niet zo oud. Ze stamt uit 1613 en is naar alle waarschijnlijkheid een schepping van de bekende Haarlemse stadsbouwmeester Lieven de Key (1560 - 1627).

De toren is met haar decoratieve stijl van de Hollandse Renaissance totaal afwijkend van de kerk. De onderbouw is vierkant en bestaat uit bakstenen. De klokkenverdieping wordt afgesloten door een overdadige zandstenen balustrade. Verderop naar boven gaat de bouw over in houten achtkant bekleed met lood en bekroond met een opengewerkte obelisk. Het geheel is 52 meter hoog met op de spits een mooie windhaan.

De toren is regelmatig gerepareerd en gerestaureerd. Zo werd in 1833 het metsel- en loodwerk, waar nodig, vernieuwd. Zo'n dertig jaar later werd het eikenhout van de spits gedeeltelijk vervangen en met lood bekleed. In jaren dertig van de vorige eeuw werd het metselwerk boven de eerste omloop hersteld en loodwerk aan de spits gerepareerd. Een paar jaar daarna werden het kruis en de

haan vernieuwd. In 1967 kreeg de houten balustrade nog een onderhoudsbeurt.

In de jaren 1978 - 1980 volgde een grote restauratie. In 2012 was de toren opnieuw aan de beurt die in 2013 vierhonderd jaar zou bestaan. Dat leidde tot een uitgebreide restauratie. 'Oude rotten' in het vak hielpen daarbij jongeren om de fijne kneepjes onder de knie te krijgen.

Opvallend aan de toren is het grote met leeuwen uitgebreide wapenschild van Haarlem. Deze gevelsteen is door Olga van der Klooster inclusief de schildhouders (de leeuwen) weer in de oorspronkelijke kleuren beschilderd. De verf die Olga gebruikte maakt ze zelf. Voorafgaand aan de uiteindelijke polychromering, zo heet dat eigenlijk, heeft zij kleuronderzoek gedaan naar de pigmenten die in 1613 werden gebruikt. Dit is het jaar waarin het wapen is gemaakt. In die tijd gebruikte men heraldische kleuren. Er zijn bij een wapenschild veel regels waar je je aan moet houden. Zo mogen bijvoorbeeld de sterren op het wapen alleen zilver of wit worden geverfd. Zilver kan uiteindelijk zwart uit gaan slaan, daarom is wit ook toegestaan.

Feestelijk hoogtepunt in de oplevering van de gerestaureerde toren in 2013 was de onthulling van de gevelsteen met het Wapen van Haarlem door wethouder Ewoud Cassee.

Bron: Jaarboek 2013 – Historische Vereniging Haerlem – Restauraties – Martin Busker